

Regler om BankAxept-infrastruktur

Fastsatt av Bits AS 23.06.2016. Sist oppdatert av Bits 14.02.2023

1 Reglens formål

Disse regler danner grunnlag for den enkelte Deltager for å tilby elektroniske betalingstjenester for handel gjennom ulike kanaler. Reglene skal bidra til virksom konkurranse mellom Deltagere, nødvendig samordning, samt gi rom for forretningsorientert virksomhet og utvikling av tjenester som knyttes til den infrastruktur disse regler omhandler.

2 Roller i BankAxept

2.1 Deltagerne

Deltagerne inngår hver for seg avtaler med egne kunder, henholdsvis betaler og betalingsmottaker, om betalingstjenester som faller inn under disse regler. Den enkelte Deltager fastsetter selv de forretningsmessige betingelser for de finansielle forhold i slike avtaler.

2.2 Bits AS

Bits AS (heretter benevnt Bits) treffer beslutninger som har betydning for utøvelse av Deltagernes selvregulering, nødvendig samordning samt endringer i finansielle fordringsforhold og generelle ansvarsbestemmelser mellom Deltagerne i BankAxept.

Videre nedfeller Bits standarder, krav til sikkerhet og krav til sikkerhetsertifisering overfor Deltagerne for gjennomføring av Autentisering, Autorisasjon, transaksjonsutveksling og beredskapsløsninger etter disse regler. Kravene skal utformes produktnøytrale og ikke-diskriminerende slik at BankAxept-tjenestene kan operere i et konkurranseutsatt marked under like rammevilkår med nasjonale og internasjonale kortordninger.

Bits kan fastsette særlige regler om gjennomføring av transaksjoner og ansvarsdeling mellom Utsteder og Innløser som skal komme til anvendelse ved hendelser med betydelige negative konsekvenser ved alvorlige hendelser som rammer befolkningen generelt eller befolkningen i spesielle geografiske områder.

2.3 BankID BankAxept AS

BankID BankAxept AS (heretter benevnt BIDBAX) eier BankAxept kortordning. De rettigheter, forpliktelser og ansvar som påhviler BIDBAX for virksomheten med BankAxept, følger av utkontrakteringsavtaler med de enkelte oppdragsgivende banker.

BankAxept kortordning faller ikke inn under finansforetakslovens bestemmelser om betalingstjenester.

2.4 Samarbeid

På vegne av Deltagerne skal Bits skal søke et frivillig og hensiktsmessig samarbeid med BIDBAX slik at Bits og BIDBAX kan bistå hverandre til gjensidig nytte og behov for å oppfylle formålet med reglene her.

3 Definisjoner

I disse reglene betyr:

Autentisering	Godkjenning av personlig sikkerhetsanordning Instrumentholder har benyttet ved bruk av BankAxept-instrument.
Autorisasjon	Godkjenning av utførelse av en BankAxept-transaksjon.
BankAxept infrastruktur	Felles regler, krav, operasjonell virksomhet for Deltagernes transaksjons- og meldingsutveksling, systemer for avregning og oppgjør mellom Deltagerne av BankAxept-transaksjoner, samt Deltagernes egne systemer for utstedelse av BankAxept-instrumenter og godkjenning av BankAxept-transaksjoner.
BankAxept-instrument	Innretning eller sett av prosedyrer som benyttes av Utsteders kunder for utførelse av BankAxept-tjenester.
BankAxept kortordning	Kortbasert system for betalingstjenester som angitt i betalingsystemloven § 1-1 tredje ledd, jf. kapittel 3.
BankAxept-mottakssystem	Fysiske eller virtuelle løsninger som Brukersteder benytter for å kunne akseptere bruk av BankAxept-instrument.
BankAxept-tjeneste	Betalingstjeneste med bestemte finansielle egenskaper der gjennomføringen av betalingstransaksjonen faller inn under disse regler.
BankAxept-transaksjon	Finansiell transaksjon som genereres ved bruk av BankAxept-instrumenter.
Brukersted	Virksomhet som har inngått avtale med en Innløser for å tilby egne kunder å benytte BankAxept-instrument for betaling av varer eller tjenester som tilbys av virksomheten.
Deltager	Som definert i pkt. 4.
Digital lommebok	Innretning for å oppbevare digitaliserte BankAxept-instrumenter som skal benyttes til å gjennomføre en transaksjon på et BankAxept-mottakssystem.
Innløser	Deltager som har avtale med Brukersted om oppgjør for bruk av BankAxept-instrumenter for Brukerstedets salg av varer og tjenester, eller som står ansvarlig for drift av kontantautomat.
Instrumentholder	Fysisk eller juridisk person som Deltager har utstedt BankAxept-instrument til.

Kontantautomat	Automat som aksepterer BankAxept-instrument for selvbetjent uttak av kontanter, valuta og eventuelt andre tjenester som Deltager tilbyr gjennom automaten.
NICS	Norwegian Interbank Clearing System.
Prossessor	Deltagers valgte enhet (medhjelper) som teknisk gjennomfører (prosesserer) transaksjoner på vegne av Deltager, jf. forskrift om formidlingsgebyr i kortordninger mv. av 16. desember 2019 nr. 1843 som gjennomfører EU-forordning 2015/751 art. 2 nr. 28.
Utsteder	Deltager som utsteder BankAxept-instrument.

4 Deltagere i BankAxept

Foretak som har tillatelse til å drive betalingsvirksomhet i Norge og som har rett til å delta i interbanksystemer meldt til EFTAs overvåkningsorgan i samsvar med rådsdirektiv 98/26/EF, jf. lov om betalingssystemer kap. 4, kan være Deltagere i BankAxept.

5 Hvem reglene gjelder for

Reglene gjelder for Deltagere som er tilknyttet Bits gjennom medlemskap i Finans Norge.

Foretak som ikke er medlem i Finans Norge, og som oppfyller kriterier for deltagelse etter pkt. 4, omfattes av disse gjennom deltagelse i Bits og skriftlige tilslutning til Bits.

Har Deltager gitt en medhjelper i oppdrag å medvirke til utstedelse av, eller behandling av, BankAxept-instrument eller til behandling av BankAxept-transaksjoner er Deltageren ansvarlig for at reglene følges.

Reglene kan ikke påberopes av Deltagernes kunder.

6 Deltagers relasjon til BankAxept kortordning

Før Deltager opptrer som Utsteder og/eller Innløser skal Deltageren også ha inngått Deltageravtale med BIDBAX v/ BankAxept kortordning for tilgang til og bruk av BankAxept-tjenester samt tilslutning til tjenesteregler for BankAxept kortordning.

7 Innløsning

7.1 Innløsningsavtale med Brukersted

Deltager har rett til å inngå innløsningsavtale med Brukersted om aksept av BankAxept-instrumenter.

Deltager har rett til å inngå innløsningsavtale med en tilbyder av Digital lommebok om aksept av BankAxept-instrumenter, forutsatt at tilbyder har nødvendig konsesjon ihht Lov av 10. april 2015 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven). I innløsningsavtale mellom Deltager og

tilbyder av Digital Lommebok, skal Deltager sikre at tilbyderen pålegger sine brukersteder¹ tilsvarende plikter som Deltager pålegger Brukersteder i sine innløsningsavtaler for å ivareta disse reglene. Det skal særlig påses at tilbyders brukersteder kun tilbyr egne kunder å benytte BankAxept-instrument for betaling av egne varer og tjenester.

Deltager har plikt til å innløse BankAxept-transaksjoner initiert med BankAxept-instrument uavhengig av hvilken Deltager som har utstedt instrumentet.

7.2 Autentisering av Instrumentholder

Innløser skal påse at Utsteder gis anledning til å Autentisere Instrumentholder etter de bestemmelser som gjelder for utstedelse av BankAxept-instrument.

7.3 Autorisasjonsforespørsler til Utsteder

Innløser kan bare gjennomføre BankAxept-transaksjoner dersom Utsteder har gitt sin Autorisasjon. Innløser skal påse at forespørsel om Autorisasjon sendes til sted fastsatt av Utsteder.

Dersom transaksjonsbeløpet ikke kan inngå i forespørsel om Autorisasjon, skal Innløser sende informasjon om transaksjonsbeløp til Utsteder straks transaksjonsbeløpet er kjent.

Hvis en transaksjon ikke kan gjennomføres, skal det fremgå entydig for Instrumentholder om dette skyldes negativt svar på forespørsel om Autentisering eller om det skyldes andre forhold.

7.4 Transaksjonsutveksling og oppgjør mellom Innløser og Utsteder

Innløser skal sende kapitaltransaksjoner for Autoriserte transaksjoner til NICS for avregning og oppgjør mot Utsteder.

Kapitaltransaksjoner for Autoriserte transaksjoner skal inngå i første NICS Netto etter at transaksjonen ble Autorisert. Dette gjelder ikke for Autoriserte transaksjoner der Instrumentholder og Brukersted har avtalt at betaling skal skje på tidspunkt senere enn bestilling av vare eller tjeneste. I slike tilfeller skal Innløser sende kapitaltransaksjonen til NICS straks Brukerstedet har bedt Innløser om oppgjør.

For bestemte BankAxept-tjenester er det i BankAxept tjenesteregler fastsatt avvikende frister for Innløseres innsending av kapitaltransaksjoner.

7.5 Sikkerhetskrav

Innløser skal påse at Brukersteder den har innløsningsavtale med behandler BankAxept-instrumenter i tråd med vilkår fastsatt av Utsteder og at BankAxept-mottakssystemer som Brukerstedene benytter oppfyller krav til sikkerhet fastsatt av Bits. Sikkerhetsnøkler skal brukes og behandles i samsvar med regler fastsatt av Bits.

¹ Skal forstås som virksomheter som har inngått avtale med en tilbyder av digital lommebok. Definisjonen av Brukersted i punkt 2 gjelder ikke.

7.6 Sertifisering

Bits har rett til å kontrollere at krav om sertifisering er oppfylt, herunder sikkerhetskrav. Bits skal typegodkjenne BankAxept-mottakssystemer. Bits skal utarbeide retningslinjer for kontroll og godkjenning av slike mottakssystemer.

8 Utstedelse

8.1 Rett til å utstede

Deltager har rett til å utstede BankAxept-instrumenter.

8.2 Betingelser for utstedelse

Alle finansielle transaksjoner som Instrumentholder utfører med et BankAxept-instrument, skal medføre endring i Instrumentholders eget fordringsforhold til Utsteder.

BankAxept-instrumentet skal kunne benyttes i alle Brukersteder som har innløsningsavtale som omfatter instrumentet.

8.3 Svar på Autentiseringsforespørsler

Utsteder plikter å gi svar på mottatte forespørsler om Autentisering.

8.4 Svar på Autorisasjonsforespørsler

Utsteder plikter å gi svar på mottatte forespørsler om Autorisasjon.

8.5 Oppgjør til Innløser

Utstedere skal gi Innløser oppgjør for alle BankAxept-transaksjoner Utsteder har Autorisert, jf. pkt. 8.4.

Det er i BankAxept tjenesteregler gitt særlige regler for Utstedeers oppgjørsplikt i tilfeller der BankAxept-tjenesten ikke forutsetter Utstedeers Autentisering og/eller Autorisasjon.

8.6 Særlig utstedelse

Deltager kan utstede BankAxept-instrumenter til offentlige og private virksomheter som i lov eller i medhold av lov tildeler økonomisk støtte til enkeltpersoner som ikke kan få betalingskonto eller som midlertidig ikke har tilgang til egen betalingskonto, og slik at virksomheten overlater instrumentene videre til enkeltpersoner. Det beløp støttemottaker skal kunne disponere gjennom slike kort, skal begrenses til den økonomiske støtte som tildeles som følge av lov eller i medhold av lov. Nærmere bestemmelser om slik særlig utstedelse er gitt i BankAxept tjenesteregler.

8.7 Sikkerhetskrav

Bits skal fastsette sikkerhetskrav for nødvendige data for elektronisk lesing av BankAxept-instrument og elektronisk behandling av Autentiseringer, Autorisasjoner og transaksjoner generert av BankAxept-instrumentet. Sikkerhetskrav fastsatt av Bits skal baseres på den risikoprofil som er nedfelt for BankAxept-tjenesten tilgjengeliggjort gjennom BankAxept-instrumentet.

Systemer for generering og behandling av Instrumentholders personlige sikkerhetsanordning for Autentisering, herunder oppbevaring og distribusjon av nøkler, skal tilfredsstillende krav til sikkerhet

fastsatt av Bits, uten hensyn til om nøkler eller systemer eies av Bits, av Utsteder eller dennes medhjelper.

8.8 Sertifisering

Bits har rett til å kontrollere at krav om sertifisering er oppfylt, herunder sikkerhetskrav. Bits skal godkjenne BankAxept-instrumenter, Digitale lommebøker og autentiseringsløsninger som benyttes for BankAxept. Bits skal utarbeide retningslinjer for kontroll og godkjenning av slike løsninger.

9 Kontantautomater

Deltager har rett til å utplassere kontantautomater som aksepterer bruk av BankAxept-instrumenter. Deltager skal tillate bruk av alle BankAxept-instrumenter som kontantautomaten er beregnet for, uavhengig av Utsteder.

Deltager som har utplassert kontantautomat skal uten ugrunnet opphold sende til NICS transaksjoner som Utsteder har godkjent. Utsteder plikter å gi oppgjør for transaksjoner den har godkjent.

10 Deltager under offentlig administrasjon eller omfattet av «Sperre av BankAxept kort»

Hvis det ihht. finansforetaksloven § 20-29 er vedtatt at en Deltager avvikles under offentlig administrasjon, eller tilsvarende insolvensbehandling i filials hjemland, skal Deltagers valgte Prosessor, avvise forespørsler om Autorisasjon fra BankAxept-mottakssystemer rettet mot denne Deltager. Hvis en Deltager krisehåndteres etter finansforetaksloven § 20-15, eller tilsvarende regler i filials hjemland, videreføres driften som normalt inntil administrasjonsstyret fastsetter noe annet.

Deltagers valgte Prosessor skal avvise forespørsler om Autorisasjon fra Brukersteder som har avtale med en Innløser som avvikles under offentlig administrasjon.. Avvisningen skal skje slik at Brukerstedet ikke kan benytte reserveløsning.

Transaksjoner som ble Autorisert før Deltagers valgte Prosessor ble informert om offentlig administrasjon, skal sendes til NICS på normal måte etter reglene i pkt. 7.4.

Deltagers valgte Prosessor skal avvise forespørsler om Autorisasjon mot Utsteder som er satt i «Sperre av BankAxept-kort (eskaleringsstrinn 4)» etter Regler for avregning og oppgjør av transaksjoner som inngår i Norwegian Interbank Clearing System (NICS). Avvisning skal omfatte alle typer BankAxept-instrumenter som Utsteder har utstedt. Informasjon om at Deltager er satt på «Sperre av BankAxept-kort (eskaleringsstrinn 4)» gis av Bits eller NICS Drift til Deltagers valgte Prosessor. BankAxept-transaksjoner som ble Autorisert før det ble gitt informasjon om avvisning og før avvisning ble iverksatt, skal sendes til NICS på normal måte etter reglene i pkt. 7.4.

Fra det tidspunkt Bits eller NICS Drift gir melding til Deltagers valgte Prosessor om at en Deltager som har vært satt i «Sperre av BankAxept-kort (eskaleringsstrinn 4)» igjen kan inngå i ordinær avregning etter «Regler for Avregning og oppgjør av transaksjoner som inngår i Norwegian Interbank Clearing System (NICS)», skal Deltagers valgte Prosessor gjenoppta videreføring av autorisasjonsforespørsler til Utsteder.

11 Motregning. Tap ved insolvens

De fordringsforhold som oppstår mellom Utsteder og Innløser som følge av bruk av BankAxept-instrumenter, skal motregnes i NICS på multilateral basis. Fordringsforholdet regnes som oppstått fra det tidspunkt Utsteder eller dens fullmektig har godkjent at transaksjonen kan gjennomføres i tråd med produkttegenskaper for instrumentet. Transaksjonen betraktes da som mottatt av det system som dette regelverk omhandler.

Etter avtale med Bits skal NICS Drift i en særskilt avregningstabell føre alle uoppgjorte BankAxept-transaksjoner til/fra Deltager avviklet under offentlig administrasjon, og som er godkjent frem til tidspunktet for vedtaket om offentlig administrasjon. Frist for Deltager for å sende slike transaksjoner til NICS er innsendingsfrist for Sluttavregningen andre bankdag etter at offentlig administrasjon eller annen insolvensbehandling ble besluttet.

Etter fristens utløp vil NICS Drift informere Bits om fallentdeltagerens posisjon i den særskilte avregning. Bits vil innhente bekreftelse fra bostyret om det er avsatt midler i boet for helt eller delvis dekning av fallentdeltagerens posisjon i den særskilte avregning og den konto som skal belastes for dette beløp. Beløpet skal bekreftes av boets bankforbindelse. Om fallentdeltagerens posisjon i den særskilte avregning er positiv, krediteres dette den konto som er oppgitt av boet.

Dersom differansen mellom de avsatte midler i boet og fallentdeltagerens posisjon i den særskilte avregning er negativ vil Bits fordele denne differansen (udekkede posisjon) på de øvrige Deltagere i forhold til disse Deltageres antall BankAxept-transaksjoner året før tidspunktet for offentlig administrasjon eller annen insolvensbehandling. De fordelte beløp belastes Deltagerne gjennom at NICS Drift, på oppdrag fra Bits, legger det beløp den enkelte Deltager skal betale inn i den særskilte avregning som deretter sendes til oppgjør. Etter gjennomført oppgjør vil transaksjonene i den særskilte avregning sendes til Deltagerne.

På vegne av Deltagerne vil Bits presentere krav i boet tilsvarende summen av alle belastningstransaksjonene (fallentdeltagerens udekkede posisjon). Eventuell dividende fordeles til Deltagerne relativt til det den enkelte Deltager ble belastet for ved inndekning av fallentdeltagerens udekkede posisjon.

12 Ansvarsregler

12.1 Falske BankAxept-instrumenter

Dersom BankAxept-tjenesten innebærer en oppgjørspplikt fra Utsteder til Innløser, gjelder denne oppgjørspplikten også selv om det er brukt forfalskede BankAxept-instrumenter, dvs. instrumenter fremstilt ved kopiering, endring eller manipulering av data i ekte instrumenter.

Ved bruk av BankAxept-instrumenter som er uberettiget fremstilt uten at ekte instrument er kopiert og uten at data i ekte instrument er endret eller manipulert, og det for fremstillingen er benyttet nøkler som eies av Bits, skal eventuelt tap dekkes av alle Utstedere i forhold til antall instrumenter av den forfalskede type de har utstedt ved siste årsskifte før tapstidspunktet.

12.2 Ansvar ved feil i Innløseres systemer mv.

Dersom BankAxept-tjenesten innebærer en oppgjørspplikt fra Utsteder til Innløser, gjelder ikke denne oppgjørspplikten for transaksjoner som er gjennomført eller blitt feil på grunn av funksjonsfeil i systemer eller utstyr som Innløser eller dens medhjelper er ansvarlig for.

12.3 Utstедers fremsettelse av innvendinger mot oppgjørsplikten

Hvis Utsteder ikke mener seg bundet av en oppgjørsplikt, må den reise innvendinger overfor Innløser snarest mulig etter at Utsteder ble kjent med forholdet, og senest innen tre måneder etter at transaksjonen ble gjennomført.

12.4 Ansvar på annet grunnlag. Nedsettelse av ansvar

Disse reglene suppleres av Alminnelig regelverk for ansvarsregulering mellom banker ved betalingsformidling.

13 Opplysning om instrument, transaksjoner mv

Deltagerne plikter uoppfordret å gi Bits nødvendig informasjon relevant for bestemmelsene i 1 (Motregning. Tap ved insolvens) og 12.1 (Falske BankAxept-instrumenter)..

14 Innhenting av opplysninger om Instrumentholder

Dersom Instrumentholders konto ved en feil ikke er belastet eller belastet med feil beløp etter bruk av BankAxept-instrument som er utstedt til navngitte personer, skal Utsteder etter anmodning fra Innløser oppgi Instrumentholders navn og adresse, jf. reglene om bistandsplikt i Alminnelig regelverk ved interbanktransaksjoner ved innenlands betalingsformidling § 7. Formålet med slik opplysningsplikt er at Brukerstedet (betalingsmottaker) skal kunne ivareta sine interesser overfor Instrumentholder, for eksempel i form av et betalingskrav.

Utsteder kan, av hensyn til sin taushetsplikt, stille som vilkår for utlevering av navn og adresse etter foregående ledd at Innløser fremlegger eller videresender en skriftlig bekreftelse fra Brukerstedet om at det har skjedd en feil som har medført at kontoen ikke er belastet, eller at den er belastet med feil beløp. Innløser skal uten ugrunnet opphold påse at Instrumentholder varsles om at slike opplysninger er gitt Brukerstedet.

15 Fortolkning av reglene. Tvister

Oppstår det tvist mellom Deltagerne eller tvil om fortolkningen eller praktiseringen av disse reglene, kan Deltageren eller Bits bringe saken inn for Finans Norges Fagutvalg kontrakt til uttalelse eller avgjørelse. Nærmere regler om behandling og avgjørelse i fagutvalget fremgår av Regelverk for Fagutvalg kontrakt.

16 Endring av reglene

Bits beslutter endringer i disse reglene.

17 Forholdet til andre avtaler eller regler

Reglene suppleres av bestemmelser i Alminnelig regelverk om ansvarsregulering mellom banker ved betalingsformidling og Alminnelig regelverk om interbanktransaksjoner ved innenlands betalingsformidling.

18 Ikrafttredelse. Opphør av andre avtaler

Reglene trådte i kraft 25.10.202